Het heiligenboek

Pater Damiaan (2). De heilige van de belangeloze naastenliefde *Tom Zwaenepoel*

Hoewel het hem afgeraden wordt de melaatsen aan te raken, verzorgt pater Damiaan hun wonden. Met die aanraking wil hij niet enkel de zieken genezen, maar ook de wereld veranderen. Als voorvechter van de melaatsen bezoekt hij onafgebroken de lokale overheid voor steun, hij eist en pleit. Om hun onrecht zo ruim mogelijk bekendheid te geven, schrijft hij bedelbrieven die onder andere in The Times worden gepubliceerd. Terwijl zijn onophoudelijke vraag om hulp wrevel bij zijn oversten wekt, komen tot in de hoogste kringen in New York en Londen solidariteitsacties op gang.

Tot op vandaag werpt Damiaans inzet zijn vruchten af. De Damiaanactie, die in 1964 vanuit zijn leven is gegroeid, telt meer dan 1.500 medewerkers die wereldwijd de armoedeziektes lepra en tuberculose willen bestrijden met gerichte projecten op lange termijn. Bovendien zijn nog steeds picpussen actief in de leprozenzorg, zoals in India.

De 'grootste Belg' heeft ook moeder Teresa van Calcutta geïnspireerd. Als een van zijn vurigste vereerders heeft zij het zaligverklaringsproces opgevolgd. In een brief aan Johannes-Paulus II (7 mei 1984) spreekt moeder Teresa met liefde over de Belgische pater: „Zoals u weet werken wij tussen duizenden melaatsen in India, Jemen, Ethiopië en Tanzania. We zetten mobiele hospitalen en rehabilitatiecentra op overheidsgronden op. Om dit mooie liefdes- en geneeskundig werk te kunnen verrichten, hebben we een heilige nodig om ons te leiden en te beschermen. Pater Damiaan kan die heilige zijn. Ik ken een echt mirakel. Het wegnemen van de angst bij de melaatsen om de ziekte te erkennen en naar verzorging te vragen. De geboorte van hoop op genezing is een mirakel. Het tweede mirakel: de wijziging in de houding van mensen en regelingen tegenover de melaatsen — meer zorg, minder angst en de bereidheid voortdurend te helpen." Teresa's wens wordt ook vervuld: eerst verklaart de Poolse paus Damiaan zalig, daarna volgt de heiligverklaring door de Duitse paus.

Niet alleen de Kerk 'bekroont' het werk van Damiaan. In 2005 verkiezen de Vlaamse televisiekijkers de 'heilige van de melaatsen' tot Grootste Belg, voor Paul Janssen ('groot uitvinder van medicijnen') en Eddy Merckx (de 'kannibaal op de fiets'). Damiaan werd met passie verdedigd door advocaat Jef Vermassen, die in een mooi en gevoelig pleidooi de geschiedenis en de persoon van Damiaan wist te schetsen.

Als argumentatie voor deze onderscheiding worden diverse factoren genoemd. Damiaan blijft fascineren en inspireren door zijn doorzettingsvermogen. Hij volgt de rechte weg om zijn doel te bereiken, gaat niet opzij voor hindernissen. Hij handelt vanuit zijn geloof, dat hij echter niemand opdringt. Hij is pluralistisch en overstijgt het louter katholieke. Hij staat tussen de mensen. Behalve om zijn medemenselijkheid, moed, doorzettingsvermogen, solidariteit en engagement wordt Damiaan ook geprezen om zijn belangeloze naastenliefde. Hij neemt afscheid van familie en vrienden om 'onbekenden' in nood te helpen. Hij kiest niet voor het veilige leven in Hawaï, maar voor het gruwelijke eiland Molokai vol ellende, ontucht en chaos. Zijn keuze betekent tegelijkertijd zijn doodsvonnis, want de gezondheidsvoorschriften bepalen dat wie ooit op Molokai aankomt, het eiland niet meer mag verlaten. Hij sterft, nadat hij alles gegeven heeft.

In zijn homilie na de heiligverklaring van pater Damiaan (11 oktober 2009) zegt paus Ratzinger: „Tegenover deze edele figuur herinneren we ons dat de liefde eenheid schept: liefde brengt eenheid voort en maakt haar begerenswaardig." Op de vraag wat wij van deze heilige kunnen leren, krijgen we een pasklaar antwoord: „Pater Damiaan spoort ons aan te strijden voor de goede zaak, niet voor de strijd die verdeeldheid brengt, maar die mensen samenbrengt. Hij nodigt ons uit onze ogen te openen voor de melaatsheid die de menselijkheid van onze broeders aantast en ook vandaag een beroep blijft doen op de liefde van onze dienende aanwezigheid, meer nog dan op onze vrijgevigheid."

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen,* Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

16 oktober, *15.30 uur,* *VRT één.* Eerste aflevering van *The Indian Doctor,* Britse fictieserie over een pas afgestudeerde Indiase dokter die in de jaren 1960 samen met zijn vrouw vol verwachtingen naar het Verenigd Koninkrijk trekt.

17 oktober, *19 uur,* *Canvas. 100 jaar Grote Oorlog,* rechtstreeks verslag van *Het Lichtfront,* een grootschalig participatief project dat de frontlijn evoceert zoals die tot stand kwam in oktober 1914, na de onderwaterzetting van de IJzervlakte en het luwen van de strijd na de Eerste Slag om Ieper. Liefst 8.400 fakkeldragers verlichten de frontlijn van toen, 85 kilometer lang, van het strand van Nieuwpoort tot in Ploegsteert.

17 oktober, *21.05 uur,* *Canvas. Vision. Aus dem Leben der Hildegard von Bingen,* Duitse film uit 2009 van Margarethe von Trotta, met Barbara Sukowa in de hoofdrol. Aanvang twaalfde eeuw. Hildegard groeit op in het klooster Disibodenberg onder toezicht van zuster Jutta de Heilige. Eens zelf non geworden, ontwikkelt Hildegard zich tot een visionaire, talentrijke en veelzijdige vrouw die haar tijd ver vooruit is als mystiek denker, componiste, dichteres, plant- en natuurkundige.

De vrome kudde

Trots *Ingezonden door Marc Devisscher*

Twee moeders scheppen zwaar tegen elkaar op over hun kinderen.

– Onze Arthur kan zijn naam al lezen.

– Is dat zo? Die van ons kan zijn naam zelfs achterstevoren lezen!

– Hoe heet je zoon dan?

– Bob.

Uitdrukkingen *Ingezonden door Gracienne De Volder*

De komma's op de i zetten.

Op het verkeerde paard zitten.

Elke kant van de medaille heeft twee zijden.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...
Kent u er nog een leuke? **KERK & *leven* · Vrome Kudde,** Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

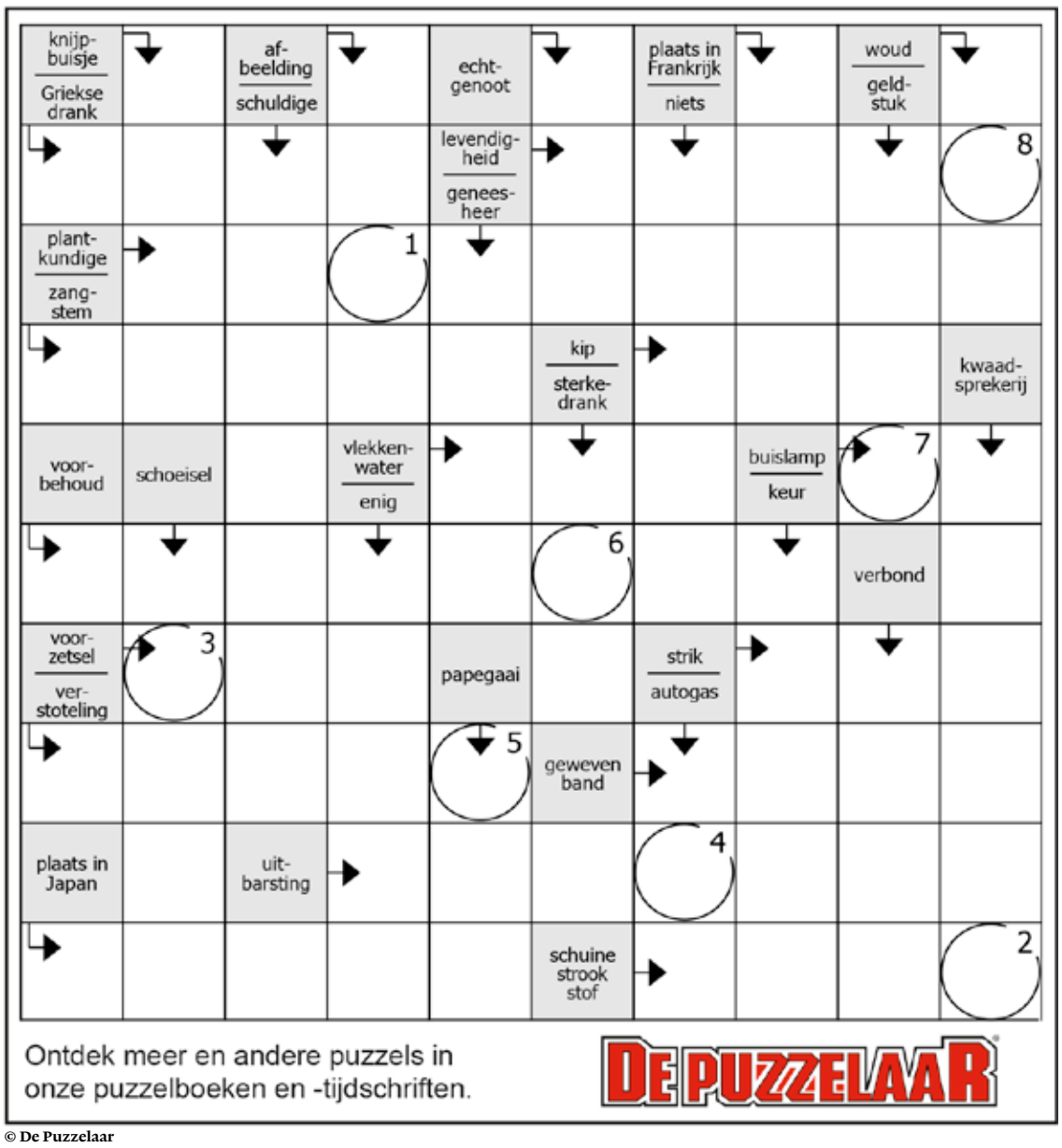

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: WEGENNET

1	2	3	4	5	6	7	8